

ความรับผิดชอบทางอาญาตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 : ศึกษาเฉพาะกรณีผู้บริหารแผน
ฟื้นฟูกิจการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต

นางสาวดารณี แสงนิล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชานิติศาสตร์

คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2547

ISBN 974-53-1699-7

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

121989886

3 พ.ค. 2549

CRIMINAL LIABILITY IN BANKRUPTCY ACT B.E. 2483 : A STUDY ON THE PLAN
ADMINISTRATOR'S DISHONEST PRACTICE

Miss Daranee Sangnil

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of laws in Laws

Fuculty of law

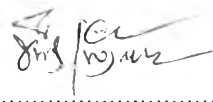
Chulalongkorn University

Academic Year 2004

ISBN 974 - 53-1699 -7

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ความรับผิดชอบทางอาญาตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483:
ศึกษาเฉพาะกรณีผู้บริหารแผนฟื้นฟูกิจการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต
โดย นางสาวดารณี แสงนิล
สาขาวิชา นิติศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์มัทยา จิตติรัตน์

คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทมหาบัณฑิต

.....คณบดีคณะนิติศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์จิติพันธ์ เชื้อบุญชัย)

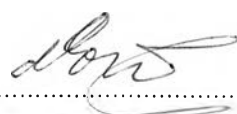
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.อภิรัตน์ เพ็ชรศิริ)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์มัทยา จิตติรัตน์)

.....กรรมการ
(อาจารย์ไกรสร บารมีอวยชัย)

.....กรรมการ
(อาจารย์เมธา สุวรรณสาร)

.....กรรมการ
(ศาสตราจารย์วิชา มหาคุณ)

ดารณี แสงนิล : ความรับผิดชอบทางอาญาตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 : ศึกษาเฉพาะกรณี
 ผู้บริหารแผนฟื้นฟูกิจการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต. (CRIMINAL LIABILITY IN BANKRUPTCY ACT B.E.
 2483 : A STUDY ON THE PLAN ADMINISTRATOR'S DISHONEST PRACTICE)
 อาจารย์ที่ปรึกษา : รศ.มัทยา จิตติรัตน์ , 165 หน้า. ISBN 974-53-1699-7

พระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. 2483 ได้กำหนดให้ผู้บริหารแผนฟื้นฟูกิจการต้องรับผิดชอบทางอาญาจากการ
 ปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต แต่ไม่ได้กำหนดเกณฑ์ในการรับผิดชอบเอาไว้ ก่อให้เกิดปัญหาในการกล่าวโทษผู้บริหารแผนฟื้นฟู
 กิจการและทำให้กระบวนการฟื้นฟูกิจการประสบปัญหาความล่าช้าในทางปฏิบัติหลายประการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มุ่งศึกษาหลักเกณฑ์เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ ความรับผิดชอบทางอาญาของผู้บริหารแผนฟื้นฟู
 กิจการตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483 ตลอดจนกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการฟื้นฟูกิจการ
 ตั้งแต่ศาลมีคำสั่งแต่งตั้งผู้บริหารแผนฟื้นฟูกิจการ จนถึงการตรวจสอบการทุจริตของผู้บริหารแผนฟื้นฟูกิจการ โดย
 ศึกษาเปรียบเทียบกับโครงสร้างกฎหมายที่เกี่ยวกับผู้บริหารแผนฟื้นฟูกิจการตามกฎหมายฟื้นฟูกิจการของประเทศ
 อังกฤษและประเทศสหรัฐอเมริกา

ผลการศึกษาพบว่าเนื่องจากพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483 มิได้กำหนดบทนิยามคำว่า ทุจริต เอาไว้
 ดังนั้นจึงต้องใช้วิธีเทียบเคียงกับประมวลกฎหมายอาญา ส่งผลให้ผู้บริหารแผนฟื้นฟูกิจการต้องรับผิดชอบอาญาก็ต่อเมื่อ
 มีเจตนาพิเศษคือ มุ่งแสวงหาทรัพย์สินหรือประโยชน์โดยมิชอบสำหรับตนเองหรือผู้อื่น แต่กฎหมายฟื้นฟูกิจการของ
 ประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศอังกฤษพิจารณาลักษณะของเจตนาเป็นสำคัญ ถึงแม้ว่าผู้บริหารแผนฟื้นฟูกิจการจะ
 ไม่ได้รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากการจัดการทรัพย์สินก็ตาม แต่ก็ต้องรับผิดชอบหากกระทำการอันเป็นการฝ่าฝืน
 หน้าที่แห่งความไว้วางใจในระดับมาตรฐานของกรรมการบริษัท

ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนวทางแก้ไขโดยกำหนดให้ผู้บริหารแผนฟื้นฟูกิจการมีสถานะและมาตรฐานการปฏิบัติ
 หน้าที่เช่นเดียวกับกรรมการบริษัทตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งทำให้ผู้บริหารแผนฟื้นฟูกิจการต้องรับผิด
 ทางอาญาหากได้ปฏิบัติฝ่าฝืนหน้าที่แห่งความสุจริตและความไว้วางใจ ตลอดจนต้องรับผิดชอบตามกฎหมายพิเศษ
 อื่นๆ ด้วย นอกจากนี้ยังได้เสนอให้องค์กรธุรกิจควรมีระบบการตรวจสอบภายในเพื่อนำมาใช้วิเคราะห์หาข้อบกพร่อง
 หรือความทุจริตที่อาจจะเกิดขึ้น และการตรวจสอบภายนอกโดยกำหนดให้มีผู้ตรวจสอบ (Examiner) ทำหน้าที่ให้
 คำแนะนำแก่ศาลเฉพาะในกรณีที่มีการร้องขอให้ถอดถอนหรือลงโทษผู้บริหารแผนฟื้นฟูกิจการเนื่องจากปฏิบัติหน้าที่
 โดยทุจริต ยิ่งไปกว่านั้นเห็นสมควรให้นำเอาการประมวลผลทางคอมพิวเตอร์มาใช้ในการตรวจสอบการทุจริตของ
 ผู้บริหารแผนฟื้นฟูกิจการ

สาขาวิชา นิติศาสตร์
 ปีการศึกษา 2547

ลายมือชื่อนิสิต.....
 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

#4486070634 : MAJOR LAWS

KEY WORD : DISHONESTY / ADMINISTRATOR / BANKRUPTCY / INSOLVENCY / PLAN

ADMINISTRATOR / EXAMINER / CRIMINAL LIABILITY

DARANEE SANGNIL : CRIMINAL LIABILITY IN BANKRUPTCY ACT B.E. 2483 : A

STUDY ON THE PLAN ADMINISTRATOR'S DISHONEST PRACTICE.

THESIS ADVISOR :ASSOC PROF.MATTAYA JITTIRAT, 165 pp.

ISBN 974-53-1699-7.

The Act of Bankruptcy B.E.2483 provides that the plan administrator is subject to criminal liability in case of dishonest practice. But it lacks of standards of liability, causing problems in pressing charges on the plan administrator and in materializing the process of business reorganization.

This thesis aims at studying the principles concerning the plan administrator's duties, authorities and criminal liability as provided by the Act of Bankruptcy B.E.2483 as well as other statutes relating to the business reorganization since the court designates a plan administrator. Also emphasized is the scrutiny of the plan administrator's dishonest practice. The study is based on a comparison with legal provisions relating to the plan administrator in the law of business reorganization in England and the United States of America.

The results of the research show that since there is no definition of "dishonest practice" in the Act of Bankruptcy B.E.2483, it is necessary to apply the definition in the Penal Code. As a result, the plan administrator is subject to criminal liability when the performance contains a special intention: using an honest method to seek an asset or other benefits for himself or other person. On the contrary, the law of business reorganization of English and the United State of America focuses on the usual intention only. Although the plan administrator in English and the United States of America does not receive any assets or other benefits, he is subject to criminal liability of his performance which violates the duty of trust that is equivalent to the standards of the company director.

The researcher suggests that the plan administrator should hold the same status and perform the duty in the same standards as a company director as provided by the Civil and Commercial Code. In other words, the plan administrator is subject to criminal liability if his performance violates the duty of honesty and trust in addition to the criminal liability as provided in other special laws. Moreover, an examiner should be designated to give advice to the court in a case of removing or punishing a plan administrator who commits a dishonest practice. It will be even more efficient if a computerized data process is applied to scrutinize the dishonesty practice of the plan administrator. The business sector should set up an internal supervision to analyze the defects and prevent the dishonest practice.

Field of study Laws

Academic year 2004

Student's signature.....

Advisor's signature.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความสามารถของท่านรองศาสตราจารย์มหาจิตติรัตน์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ คำปรึกษา ตลอดจนการตรวจทานที่เป็นประโยชน์ และขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ดร.อภิรัตน์ เพ็ชรศิริ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ท่านศาสตราจารย์วิชา มหาคุณ ,ท่านอาจารย์ไกรสร บารมีอวยชัย, และท่านอาจารย์เมธา สุวรรณสาร กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาสละเวลาอันมีค่ามาสอบวิทยานิพนธ์นี้ รวมทั้งตรวจแก้ไขให้คำแนะนำต่างๆ แก่ผู้เขียน

ผู้เขียนขอขอบคุณ คุณสุธาลักษณ์ ไพโรพฤกษ์ลักษณ์ คุณสิทธิพร รอยตระกูล ในการช่วยเหลือการแปลภาษาต่างประเทศ และ วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะสำเร็จไปได้หากมิได้คำแนะนำจากพี่น้อง เพื่อนๆ จากสำนักพิมพ์กิจการของลูกหนี้ กรมบังคับคดี ที่ให้ความช่วยเหลือในด้านข้อมูล รวมทั้งเจ้าหน้าที่ทุกท่านของห้องสมุด คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สุดท้ายนี้ผู้เขียนขอระลึกถึงพระคุณมารดาของข้าพเจ้าที่เป็นกำลังใจอย่างที่สุด และให้การสนับสนุนทุกๆ ด้านมาโดยตลอด หวังว่าวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะมีคุณค่าและเป็นประโยชน์ในการศึกษาวิชานิติศาสตร์อยู่บ้างไม่มากก็น้อย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 สภาพและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 สมมติฐานของการวิจัย.....	2
1.3 วัตถุประสงค์ของการศึกษาขอบเขตของการวิจัย.....	3
1.4 วิธีการวิจัย.....	3
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	3
บทที่ 2 บทบาทและอำนาจหน้าที่ของผู้บริหารแผนฟื้นฟูกิจการ.....	5
2.1 ประวัติความเป็นมาในการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้.....	5
2.2 แนวความคิดของการฟื้นฟูกิจการในต่างประเทศ.....	6
2.2.1 ความเป็นมาและแนวความคิดในการฟื้นฟูกิจการในประเทศอังกฤษ.....	6
2.2.2 ความเป็นมาและแนวความคิดในการฟื้นฟูกิจการในประเทศสหรัฐอเมริกา.....	7
2.2.3 ความเป็นมาและแนวความคิดในการฟื้นฟูกิจการในประเทศไทย.....	8
2.3 การจัดการทรัพย์สินตามกฎหมายฟื้นฟูกิจการ.....	10
2.3.1 ความหมาย.....	10
2.3.2 กระบวนการจัดการทรัพย์สิน.....	11
2.3.2.1 การจัดการทรัพย์สินในคดีล้มละลาย.....	11
2.3.2.2 การจัดการทรัพย์สินในคดีฟื้นฟูกิจการ.....	11
2.3.3 ลักษณะที่สำคัญของผู้บริหารแผนฟื้นฟูกิจการ.....	12
2.3.3.1 ผู้ดำเนินการฟื้นฟูกิจการในประเทศอังกฤษ.....	12
2.3.3.2 ผู้ดำเนินการฟื้นฟูกิจการในประเทศสหรัฐอเมริกา.....	16

2.3.3.3 ผู้บริหารแผนฟื้นฟูกิจการในประเทศไทย.....	17
2.4 แนวความคิดเกี่ยวกับการจัดหาผู้ดำเนินการฟื้นฟูกิจการ.....	20
2.4.1 บุคคลภายนอกบริหารจัดการทรัพย์สิน.....	21
2.4.2 ผู้บริหารเดิมของลูกหนี้บริหารจัดการทรัพย์สิน.....	22
2.4.3 ผู้บริหารแผนฟื้นฟูกิจการในประเทศไทย.....	23
2.5 อำนาจของผู้บริหารแผนฟื้นฟูกิจการ.....	24
2.5.1 ประเทศอังกฤษ.....	24
2.5.2 ประเทศสหรัฐอเมริกา.....	29
2.5.3 ประเทศไทย.....	31
2.6 หน้าที่ของผู้บริหารแผนฟื้นฟูกิจการ.....	36
2.6.1 ประเทศอังกฤษ.....	36
2.6.2 ประเทศสหรัฐอเมริกา.....	37
2.6.3 ประเทศไทย.....	40
2.7 มาตรฐานในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหารแผนฟื้นฟูกิจการ.....	44
2.7.1 ประเทศอังกฤษ.....	44
2.7.2 ประเทศสหรัฐอเมริกา.....	45
2.7.3 ประเทศไทย.....	48
2.8 จริยธรรมของผู้บริหารแผนฟื้นฟูกิจการ.....	50
2.8.1 ประเทศอังกฤษ.....	50
2.8.2 ประเทศสหรัฐอเมริกา.....	51
2.8.3 ประเทศไทย.....	51
2.9 สถานะของผู้บริหารแผนฟื้นฟูกิจการ.....	52
2.9.1 ประเทศอังกฤษ.....	52
2.9.2 ประเทศสหรัฐอเมริกา.....	54
2.9.3 ประเทศไทย.....	54
2.10 ความรับผิดชอบของผู้บริหารแผนฟื้นฟูกิจการ.....	55
2.10.1 ประเทศอังกฤษ.....	55
2.10.2 ประเทศสหรัฐอเมริกา.....	58
2.10.3 ประเทศไทย.....	59

บทที่ 3 การทุจริตของผู้บริหารแผนฟื้นฟูกิจการ.....	62
3.1 การทุจริตในประเทศไทย.....	62
3.2 การทุจริตในประเทศไทย.....	70
3.2.1 มาตรการในการตรวจสอบความทุจริต.....	74
3.3 การทุจริตในประเทศสหรัฐอเมริกา.....	79
3.3.1 รูปแบบของการทุจริต.....	84
3.3.2 มาตรการในการตรวจสอบความทุจริต.....	87
3.4 ความรับผิดชอบทางอาญาของผู้บริหารแผนฟื้นฟูกิจการตามกฎหมายอื่นๆ.....	100
3.4.1 พระราชบัญญัติมหาชนจำกัด พ.ศ.2535.....	101
3.4.2 พระราชบัญญัติหลักทรัพย์ และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ.2535.....	102
3.4.3 พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ.2505.....	105
3.4.4 พระราชบัญญัติประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์และธุรกิจ เครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ.2522.....	106
3.4.5 พระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ.2535 และพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ.2535	108
3.4.6 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินพ.ศ.2542.....	107
3.4.7 พระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ.2543.....	109
3.5 มาตรการการตรวจสอบการทุจริตของผู้บริหารกิจการ.....	109
3.5.1 การตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่โดยเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์.....	109
3.5.2 การตรวจสอบโดยวิธีการตรวจสอบภายใน.....	112
3.5.3 การตรวจสอบโดยระบบคอมพิวเตอร์.....	119
3.5.4 การตรวจสอบการกระทำโดยมิชอบโดยธนาคารแห่งประเทศไทย.....	123
3.5.5 การตรวจสอบการกระทำโดยมิชอบโดยสำนักงานคณะกรรมการตลาด หลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.....	125
บทที่ 4 วิเคราะห์อำนาจหน้าที่ และการทุจริตของผู้บริหารแผนฟื้นฟูกิจการ.....	132
4.1 วิเคราะห์อำนาจ หน้าที่ และมาตรฐานการปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหารแผนฟื้นฟูกิจการ... ..	132
4.2 วิเคราะห์สถานะของผู้บริหารแผนฟื้นฟูกิจการ	139
4.3 วิเคราะห์การทุจริตของผู้บริหารแผนฟื้นฟูกิจการ.....	143

4.4 วิเคราะห์ความรับผิดชอบทางอาญาของผู้บริหารแผนฟื้นฟูกิจการตามกฎหมายอื่น ๆ	145
4.5 วิเคราะห์การตรวจสอบความทุจริตของผู้บริหารแผนฟื้นฟูกิจการ.....	149
บทที่ 5 ข้อสรุปและเสนอแนะ.....	152
ข้อสรุป.....	152
ข้อเสนอแนะ.....	156
รายการอ้างอิง	158
บรรณานุกรม	163
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์	165